

ANTALYA HUBUBAT HASADI ÖNCESİ SEKTÖREL ANALİZ TOPLANTISI

SONUÇ RAPORU

Antalya hububat sektörünün sürdürülebilir üretim, verimlilik, kalite ve piyasa istikrarına yönelik güncel analiz, değerlendirme ve öneriler

ÜRETİM VE
REKOLTE
BEKLENTİLERİ

BİTKİ SAĞLIĞI,
HASTALIK VE
ZARARLI YÖNETİMİ

SERTİFİKALI TOHUM
VE ÇEŞİT
YÖNETİMİ

DESTEKLEME
POLİTİKALARI VE
EKONOMİK ANALİZ

TMO POLİTİKALARI
VE PAZARLAMA
ALTYAPISI

KAYITLILIK VE
MÜSTAHSİL MAKBUZU
UYGULAMALARI

TEKNOLOJİ VE
DRONE
UYGULAMALARI

GENEL
DEĞERLENDİRME
VE ÖNERİLER

12 MAYIS 2026

ANTALYA TİCARET BORSASI

TOPLANTININ AMACI VE KAPSAMI

2026 yılı hububat hasadı öncesinde gerçekleştirilen sektörel analiz toplantısında üreticiler, tüccarlar, sanayiciler, teknik uzmanlar, kamu temsilcileri ve sektör paydaşları bir araya gelerek 2026 üretim sezonuna ilişkin mevcut durum değerlendirmesi yapmıştır. Toplantıda özellikle üretim beklentileri, iklim koşullarının etkileri, kalite parametreleri, sertifikalı tohum kullanımı, hastalık ve zararlılarla mücadele, destekleme politikaları ve TMO uygulamaları ile teknolojik dönüşüm başlıkları ele alınmıştır.

Toplantıda yapılan değerlendirmeler; Antalya'nın hububat üretiminde verimlilik açısından olumlu bir sezon geçirme potansiyeline sahip olduğunu ortaya koymakla birlikte, kalite standardizasyonu, hastalık baskısı, destekleme mekanizmalarının yetersizliği ve pazarlama altyapısına ilişkin yapısal sorunların devam ettiğini göstermiştir.

İKLİM KOŞULLARI VE REKOLTE BEKLENTİLERİ

2025/2026 üretim sezonunda Antalya genelinde özellikle Elmalı ve Korkuteli havzalarında yağış rejiminin uzun yıllar ortalamasının üzerinde gerçekleşmesi nedeniyle bitki gelişiminin olumlu seyrettiği ifade edilmiştir. Sektör temsilcileri tarafından geçen yıla kıyasla yaklaşık yüzde 20–25 bandında verim artışı beklendiği paylaşılmıştır.

Özellikle arpa ve buğday gelişiminde güçlü bir vegetatif yapı olduğu, başak doluluğunun yüksek olduğu ve biçim döneminin geçen yıllara göre daha geç gerçekleşeceği belirtilmiştir.

Haziran ayının ilk haftası sonrasında yoğunlaşması beklenen hasat döneminde nem oranlarının kontrol altında tutulmasının kalite açısından kritik olduğu ifade edilmiştir.

Bununla birlikte aşırı yağışın bazı bölgelerde olumsuz etkiler yarattığı da değerlendirilmiştir. Elmalı Karagöl bölgesinde göl taşkını nedeniyle yaklaşık 32 bin dönüm alanın su altında kaldığı, bu durumun üretim kayıplarına neden olduğu belirtilmiştir. Ayrıca yoğun yağışların tabanda sertleşme, kök sisteminde zayıflama ve bitki stresine yol açtığı ifade edilmiştir.

BİTKİ SAĞLIĞI, HASTALIK VE ZARARLI YÖNETİMİ

Toplantıda en çok öne çıkan teknik başlıklardan biri pas hastalığı ve kök çürüklüğü olmuştur. Katılımcılar, özellikle zamanında fungisit uygulaması yapılmayan alanlarda ciddi kalite ve verim kayıpları yaşandığını ifade etmiştir. Bazı bölgelerde ilaçlama yapılmayan alanlarda yaklaşık yüzde 20-25 düzeyinde kayıp oluştuğu paylaşılmıştır.

Sektör temsilcileri tarafından üreticilerin hastalık ve zararlı yönetimi konusunda teknik bilgi seviyesinin yeterli olmadığı, özellikle pas, süne ve kök hastalıklarıyla mücadelede yayım faaliyetlerinin artırılması gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca iklim değişikliğine bağlı olarak nem ve sıcaklık dengesindeki değişimlerin fungal hastalık riskini artırdığı değerlendirilmiştir.

Bu kapsamda erken uyarı sistemlerinin yaygınlaştırılması, dijital tarım uygulamalarının artırılması ve üreticilere yönelik bölgesel teknik eğitimlerin yoğunlaştırılması gerektiği ifade edilmiştir.

SERTİFİKALI TOHUM KULLANIMI VE ÇEŞİT YÖNETİMİ

Toplantıda sertifikalı tohum kullanımındaki artışın verim üzerinde doğrudan pozitif etki yarattığı yönünde ortak görüş oluşmuştur. Katılımcılar, sertifikalı tohum kullanımının üretimde yüzde 10-15 seviyesinde artış sağlayabildiğini belirtmiştir.

Ancak çeşit seçiminde bölgesel adaptasyonun yeterince dikkate alınmadığı yönünde eleştiriler dile getirilmiştir. Özellikle bazı bölgelerde dağıtılan düşük kaliteli veya bölge koşullarına uygun olmayan çeşitlerin kalite standardizasyonunu bozduğu ifade edilmiştir. Antalya’da kalite/verim dengesi açısından çeşit politikalarının yeniden değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymuştur.

Ayrıca sanayici temsilcileri tarafından farklı kalite sınıflarındaki ürünlerin yeterli ayırtırmaya tabi tutulmadan pazara sunulmasının ciddi ekonomik kayıplara yol açtığı belirtilmiştir. Özellikle unluk olarak değerlendirilebilecek ürünlerin sınıflandırma eksikliği nedeniyle yemlik olarak değerlendirilmesinin katma değer kaybı oluşturduğu ifade edilmiştir.

Bu kapsamda;

- Bölgeye uygun çeşit denemelerinin artırılması,
- Sertifikalı tohum desteklerinin güçlendirilmesi,
- Kalite bazlı sınıflandırma sisteminin yaygınlaştırılması,
- “Antalya Buğdayını Arıyor” benzeri demonstrasyon çalışmalarının yeniden uygulanması önerilmiştir.

DESTEKLEME POLİTİKALARI VE EKONOMİK DEĞERLENDİRMELER

Katılımcılar tarafından mevcut destekleme mekanizmalarının artan girdi maliyetleri karşısında yetersiz kaldığı vurgulanmıştır. Gübre, mazot, ilaç ve işçilik maliyetlerindeki artışın üretici üzerindeki baskıyı artırdığı; mevcut desteklerin üretim sürdürülebilirliği açısından yeterli olmadığı ifade edilmiştir.

Özellikle ton başına destekleme modeline geçilmesi gerektiği yönünde talepler öne çıkmıştır. Bunun yanında destekleme takvimlerinin öngörülebilir olması ve ödemelerin zamanında yapılmasının üretim planlaması açısından kritik olduğu belirtilmiştir.

Katılımcılar ayrıca üreticinin hububattan yeterli gelir elde edememesi nedeniyle alternatif ürünlere yöneldiğini, bunun da uzun vadede stratejik ürün arzı açısından risk oluşturabileceğini değerlendirmiştir.

TMO POLİTİKALARI VE PAZARLAMA ALTYAPISI

Toplantıda Toprak Mahsulleri Ofisi’nin (TMO) piyasadaki yönlendirici rolü kapsamlı şekilde değerlendirilmiştir. Katılımcılar tarafından TMO’nun alım fiyatlarını ve alım noktalarını hasat öncesinde açıklamasının piyasa istikrarı açısından kritik olduğu ifade edilmiştir.

Özellikle Elmalı ve Korkuteli bölgelerinde TMO alım noktası oluşturulmasına yönelik talep öne çıkmıştır. Mevcut durumda üreticilerin farklı bölgelere sevkiyat yapmak zorunda kalmasının lojistik maliyetleri artırdığı ve pazarlama etkinliğini azalttığı belirtilmiştir.

Ayrıca yalnızca alım fiyatlarının değil, TMO'nun sezon içi satış politikalarının da önceden açıklanmasının piyasa öngörülebilirliği açısından önemli olduğu ifade edilmiştir.

KAYITLILIK, MÜSTAHSİL MAKBUZU VE ÇKS

Katılımcılar tarafından müstahsil makbuzu uygulamalarındaki sorunların kayıt dışılığı artırabileceği değerlendirilmiştir. Destekleme sistemlerinin müstahsil makbuzu temelli yürütülmesinin hem kayıtlı üretimi hem de kalite takibini güçlendireceği ifade edilmiştir.

Ayrıca ÇKS kayıtlarının güncellenmesi ve üreticilerin sistemsel aşamalarda teknik destek almasının önemine dikkat çekilmiştir. Bu kapsamda ziraat odalarının ve ilgili kurumların saha destek mekanizmalarının artırılması önerilmiştir.

TARIM TEKNOLOJİLERİ VE DRONE UYGULAMALARI

Toplantıda tarımda dijitalleşme ve hassas tarım uygulamalarının yaygınlaştırılması gerektiği yönünde görüş birliği oluşmuştur. Özellikle drone destekli ilaçlama ve gübreleme uygulamalarının daha homojen dağılım sağladığı, işçilik maliyetlerini düşürdüğü ve verimlilik artışı oluşturduğu ifade edilmiştir.

Mevcut durumda drone ile ilaçlama için 16 ürün grubunda izin bulunduğu paylaşılmış; bu alanın genişletilmesi gerektiği değerlendirilmiştir. Ayrıca ziraat odaları ve kamu destekleri aracılığıyla üreticilerin bu teknolojilere erişiminin kolaylaştırılması önerilmiştir.

GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Toplantı sonucunda Antalya hububat sektörünün 2026 sezonunda verim açısından olumlu bir görünüm sergilediği, ancak kalite, standardizasyon, hastalık yönetimi, pazarlama altyapısı ve destekleme politikalarına ilişkin yapısal sorunların devam ettiği değerlendirilmiştir.

Özellikle;

- Sertifikalı ve bölgeye uygun tohum kullanımının artırılması,
- Hastalık ve zararlılarla mücadelede teknik kapasitenin güçlendirilmesi,
- TMO'nun erken fiyat ve alım politikası açıklaması,
- Bölgesel alım noktalarının yaygınlaştırılması,
- Drone ve hassas tarım uygulamalarının desteklenmesi,
- Kalite sınıflandırma altyapısının geliştirilmesi,
- Destekleme mekanizmalarının öngörülebilir hale getirilmesi,
- Hububat üretiminin stratejik planlama perspektifiyle ele alınması

öncelikli politika alanları olarak öne çıkmıştır.